

5975/MH

A-Z/2091

**ENVIRONMENTAL AND ROAD SAFETY AWARENESS (QUALIFYING)
SEMESTER-IV**

ALL UNDER GRADUATE CLASSES (REGULAR, DISTANCE EDUCATION AND PRIVATE)
RE-APPEAR CANDIDATE MAY-2020

TIME 3 HOURS

MM: 70

Note : The candidates are required to attempt two questions each from Section A and B carrying 11 marks each and the entire Section C consisting of 13 short answer type questions carrying 2 marks each

Section A

- 1 What are the various levels of Biological diversity? Explain it.
- 2 Write down the causes, effects and control measures of Noise pollution.
- 3 Define environmental studies. Discuss its scope and importance.
- 4 What are energy resources? Discuss renewable and non-renewable energy sources.

Section B

- 5 Explain water (Prevention and control of pollution) Act in detail.
- 6 What are the effects of Human population growth on Environment, human health and welfare?
- 7 What are traffic signs? Draw and describe any five traffic signs.
- 8 Briefly describe various Environmental legislations and Policies for restriction of agriculture residue burning in Punjab.

Section C (compulsory question)

- 9 Write short answers:
a) What is Ecosystem?	b) Define Biodiversity.
c) Wild life sanctuaries.	d) Soil erosion.
e) What is solid waste management?	
f) Give two alternative use of crop stubble.	
g) Acid rain	h) Habitat loss
i) Pedestrian signals	j) Cyclone
j) Chipko Movement	k) Role of decomposers in Ecosystem.
l) Define Pollution.	

ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ

ਭਾਗ-ਏ

- 1 ਜੀਵ-ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਧਰ ਕੀ ਹਨ? ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- 2 ਸ਼ੌਰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੇ ਕਾਰਣ, ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।
- 3 ਵਾਤਾਵਰਣਿਕ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖੋ। ਇਸ ਦੇ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਮਹੱਤਤਾ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
- 4 ਊਰਜਾ ਸਰੋਤ ਕੀ ਹਨ? ਊਰਜਾ ਦੇ ਨਵਿਆਉਣ ਯੋਗ ਅਤੇ ਨਾ-ਨਵਿਆਉਣ ਯੋਗ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-ਬੀ

- 5 ਪਾਣੀ (ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ) ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- 6 ਮਨੁੱਖੀ ਜਨ-ਸੰਖਿਆ ਵਾਧੇ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਨ, ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਉੱਤੇ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਨ?
- 7 ਟਰੈਫਿਕ ਚਿੰਨ੍ਹ ਕੀ ਹਨ? ਕੋਈ ਪੰਜ ਟਰੈਫਿਕ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾ ਕੇ ਬਿਆਨ ਕਰੋ।
- 8 ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਖੇਤੀ ਦੇ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਨੂੰ ਸਾੜਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-ਸੀ

(ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ)

- 9 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ:
 - ੳ) ਪਰਿਸਥਿਤਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕੀ ਹੈ?
 - ਅ) ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖੋ।
 - ੲ) ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਰੱਖਾਂ
 - ਸ) ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਖੁਰਣਾ
 - ਹ) ਠੋਸ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕੀ ਹੈ?
 - ਕ) ਫਸਲ-ਨਾੜ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਦੇ ਦੋ ਵਿਕਲਪ ਦਿਓ।
 - ਖ) ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਮੀਂਹ
 - ਗ) ਆਵਾਸ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ
 - ਘ) ਪੈਦਲ ਚਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਸੰਕੇਤ
 - ਙ) ਚੱਕਰਵਾਤ
 - ਚ) ਚਿਪਕੋ ਅੰਦੋਲਨ
 - ਛ) ਪਰਿਸਥਿਤਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਅਪਘਟਕਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ
 - ਜ) ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖੋ।